

Ideje koje se isplate.

Mesečni Newsletter

Decembar, 2023

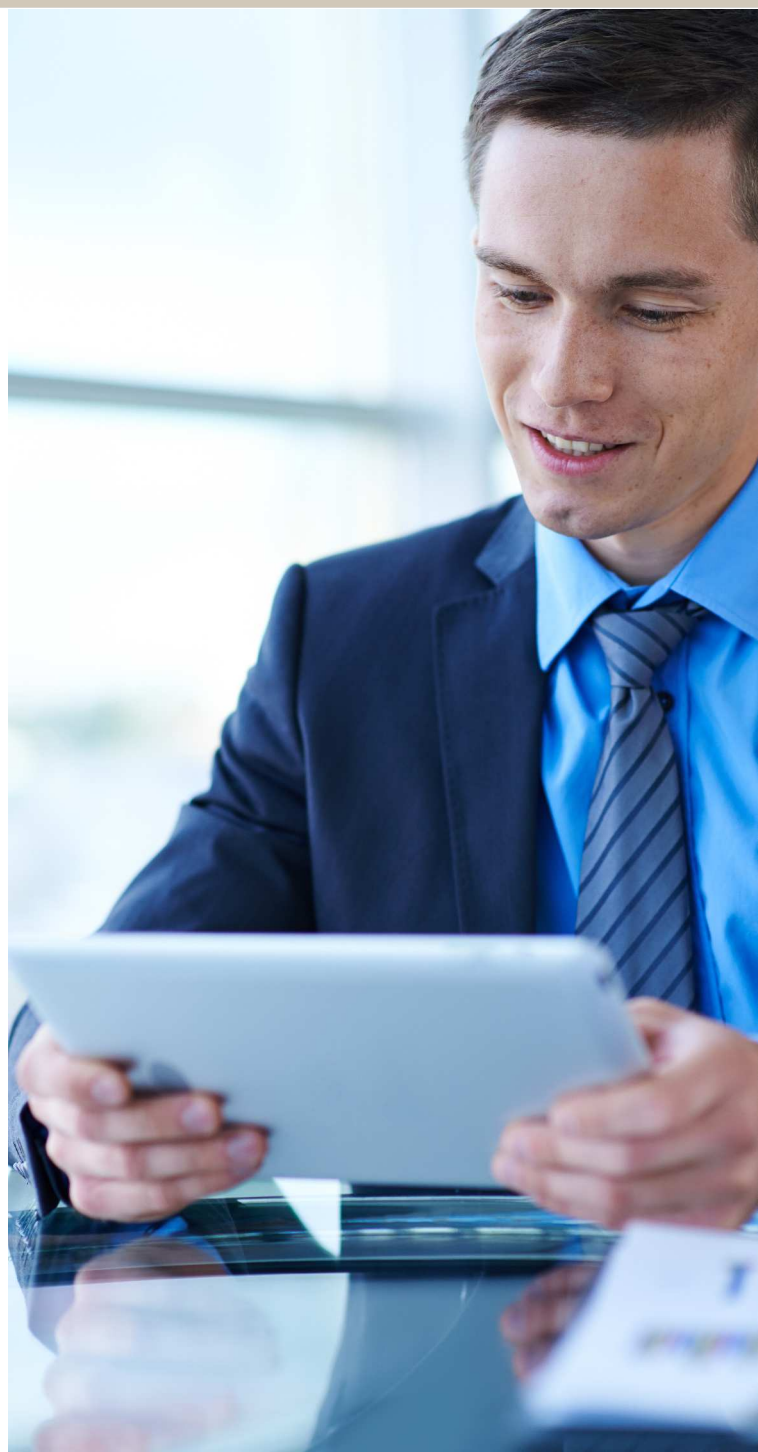
CONFIDA.RS

NOVE OBAVEZE U VEZI ELEKTRONSKOG ARHIVIRANJA

Zakon o arhivskoj građi i arhivskoj delatnosti u primeni je od 2. februara 2021. godine, međutim ono što je aktuelno u vezi sa primenom ovog zakona jeste da 1. januara 2024. godine počinje da se primenjuje Uredba o jedinstvenim tehničko-tehnološkim zahtevima i procedurama za čuvanje i zaštitu arhivske građe i dokumentarnog materijala, koja se najpre odnosi na privredne subjekte koji dokumentaciju, evidencije i akte čuvaju ili žele da čuvaju i arhiviraju u elektronskom obliku.

Najpre napominjemo da su svi stvaraoci i imaoци arhivske građe dužni da usvoje opšti akt o kategoriji arhivske građe i dokumentarnog materijala sa rokovima čuvanja na koje nadležni arhiv treba da da saglasnost. Ukoliko stvaralac i imalac arhivske građe nisu još uvek doneli listu kategorija arhivske građe i dokumentarnog materijala sa rokovima čuvanja, nepohodno je da to urade i da ih dostave u elektronskom obliku nadležnom javnom arhivu u eArhiv putem portala eUprave.

Za razumevanje kakvu obavezu propisuje Uredba o jedinstvenim tehničko-tehnološkim zahtevima i procedurama za čuvanje i zaštitu arhivske građe i dokumentarnog materijala, potrebno je najpre razumeti pojam elektronskog dokumenta:

- Elektronski dokument predstavlja dokument koji je izvorno nastao u elektronskom obliku, dokument koji nastaje u okviru kvalifikovanog informacionog sistema korišćenjem elektronskog sertifikata i elektronskog vremenskog žiga.

Privredni subjekt koji je stvaralac ili imalac elektronskog dokumenta u obavezi je da vrši elektronsko arhiviranje takvih dokumenata na način propisan Uredbom o jedinstvenim tehničko-tehnološkim zahtevima i procedurama za čuvanje i zaštitu arhivske građe i dokumentarnog materijala. Ključni alat za elektronsko arhiviranje je korišćenje odgovarajućeg informacionog sistema za upravljanje dokumentacijom u elektronskom obliku. Pored softverskog rešenja za elektronsko arhiviranje, subjekt koji se opredeli za čuvanje elektronskih dokumenata obavezno treba da ima i poseban interni akt u vezi sa evidentiranjem, zaštitom i korišćenjem elektronskih dokumenata. Privredni subjekt koji elektronsko arhiviranje vrši preko softverskog rešenja u obavezi je da omogući pristup dokumentarnom materijalu nadležnom arhivu kroz aplikaciju eArhiv (napomena: aplikacija eArhiv još uvek nije objavljena, te će informacije o njenom korišćenju biti naknadno objavljene). Elektronski dokument koji nastaje u okviru državnih informacionih sistema/portala (SEF, ePorezi, CROSO, APR) nije potrebno čuvati na sopstvenom softverskom rešenju za elektronsko arhiviranje.

Jednostavnije objašnjenje je da ne postoji obaveza skeniranja štampanih dokumenata, a da se čak i odlučite na to prosto skeniran dokument ne predstavlja elektronski dokument, sem ukoliko štampani dokument ne bude digitalizovan na način da elektronski primerak predstavlja akt iste dokazne snage kao original.

Stoga, obaveza elektronskog arhiviranja odnosi se na privredne subjekte koji su imaooci i stvaraoci elektronskog dokumenta, dok privredni subjekti koji i dalje čuvaju dokumentaciju u papirnom obliku, nemaju obavezu implementacije softverskog rešenja, ali su i dalje u obavezi da vode i dostavljaju Arhivsku knjigu u skladu sa zakonskim rokom.

Arhivska knjiga je osnovna evidencija o celokupnoj arhivskoj građi i dokumentarnom materijalu nastalom u radu stvaraoca koja treba da se vodi na propisanom obrascu i čiji prepis se dostavlja nadležnom javnom arhivu. Stvaraoci i imaooci arhivske građe i dokumentarnog materijala dužni su da arhivsku knjigu vode na propisanom obrascu AK i da prepis arhivske knjige dostave nadležnom javnom arhivu do kraja aprila naredne godine. Arhivska knjiga može se voditi u papirnom i elektronskom obliku. Za vođenje arhivske knjige u elektronskom obliku Pravilnik nije propisao u kojem formatu treba da se vodi, već je to ostavljeno samom obvezniku da odlučuje – može biti u Excel ili Word formatu sa propisanim kolonama i elementima.

S obzirom da aplikacija eArhiv još uvek nije puštena u radi i kako se očekuju dodatna pojašnjenja na temu elektronskog arhiviranja, u sledećem Newsletter-u predstavimo dodatna pojašnjenja o postupku arhiviranja.

IZMENA ZAKONA O NAKNADAMA ZA KORIŠĆENJE JAVNIH DOBARA (EKO TAKSA)

Izmenom Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara predviđene su sledeće izmene:

- Obveznik naknade je i ogranak stranog pravnog lica koje obavlja određene aktivnosti koje utiču na životnu sredinu;
- Kao izdvojena poslovna jedinica navodi se gradilište na kojem se obavljaju delatnosti u neprekidnom trajanju od 12 meseci;
- Pravnom licu, odnosno preduzetniku i ogranku stranog pravnog lica naknada se ne utvrđuje za kalendarsku godinu u kojoj je osnovano, odnosno registrovano;

Naknadu za zaštitu i unapređivanje životne sredine ne plaća:

- Direktni i indirektni korisnik budžetskih sredstava, stambene zajednice i organizacije obaveznog socijalnog osiguranja (ne podnose ni prijavu);
- Preduzetnik za vreme prekida obavljanja delatnosti koje registruje u skladu sa zakonom o registraciji;
- Udruženje – nedobitna organizacija, crkva i verska zajednica, koje se finansira isključivo od članarina, članskih doprinosa, donacija, dotacija, subvencija i sl (ne podnose ni prijavu);
- Upravljač nacionalnog parka, javno preduzeće koje gazduje šumama i šumskim zemljištem (ne podnose ni prijavu);

Obveznik naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine dužan je da podnese prijavu za utvrđivanje naknade jedinici lokalne samouprave do 30. aprila (umesto 31. jula);

Obveznici naknadu plaćaju tromesečno roku od 15 dana od dana isteka tromesečja.

IZMENE PRAVILNIKA O POREZU NA DODATU VREDNOST

Pravilnikom o izmenama Pravilnika o porezu na dodatu vrednost koji će se primenjivati od 1. januara 2024. godine propisane su sledeće izmene:

Novi Obrazac EZPPDV– Evidencija zahteva putnika za povraćaj PDV:

- Značajno je detaljniji i između ostalog sadrži redni broj evidencije, ime i prezime i broj pasoša/putne isprave kupca-putnika, datum overe zahteva za povraćaj PDV kao i način povraćaja PDV.

Skraćen je rok za iskazivanje podataka u Obrascu EZPPDV:

- Podaci u evidenciji na Obrascu EZPPPDV iskazuju u roku od sedam dana od isteka poreskog perioda u kojem je primljen overeni originalni zahteva putnika za povraćaj PDV.

Način vođenja evidencije na Obrascu EZPPDV:

- Prodavac – obveznik PDV, koji je obveznik fiskalizacije, vodi propisanu evidenciju u elektronskom obliku, iskazivanjem podatka u Obrascu EZPPPDV u okviru korisničke aplikacije za fiskalizaciju na portalu Poreske uprave.
- Prodavac – obveznik PDV, koji nije obveznik fiskalizacije, propisanu evidenciju će voditi kao i do sada, u papiru ili elektronski, ali na novom Obrascu EZPPPDV.

IZMENE I DOPUNE ZAKONA O ELEKTRONSKOM FAKTURISANJU

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je 27. oktobra 2023. godine Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom fakturisanju.

Zakon će biti u primeni od 1. januara 2024. godine. Osim odredaba koje se odnose na novu obavezu elektronskog evidentiranja prethodnog poreza, koje će se primenjivati za poreske periode koji počinju posle 31. avgusta 2024. godine,

najznačajnije predložene izmene odnose se na:

- Uvođenje nove obaveze elektronskog evidentiranja PDV obračunatog u prethodnoj fazi prometa, odnosno plaćenog pri uvozu dobara, nezavisno od toga da li obveznik može da ostvari pravo na odbitak prethodnog PDV.

- Skraćivanje roka u kojem je obveznik dužan da izvrši elektronsko evidentiranje obračuna PDV-a – u roku od deset dana po isteku poreskog perioda umesto kako do sada propisanih 15 dana po isteku poreskog perioda.
- Obavezu izdavanja elektronske fakture za transakciju po osnovu koje se plaća naknada koja predstavlja javni prihod.
- Uslove za brisanje korisnika SEF-a.
- Podatak o poslovnom računu primaoca efakture više nije propisan kao uobičajen element elektronske fakture.

OSNOVICE ZA PLAĆANJE DOPRINOSA ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE U 2024. GODINI

Iznosi najniže i najviše osnovice doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u 2024. godini utvrđeni su na osnovu objavljenog podatka o prosečnoj zaradi u Srbiji isplaćenoj za period od oktobra 2022. do septembra 2023. godine („Službeni glasnik RS”, broj 104/2023).

Najniža osnovica za obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje utvrđena je u iznosu od 40 143 dinara, dok utvrđena najviša osnovica za 2024. godinu iznosi 573 470 dinara.

Najvišu mesečnu osnovicu doprinosa predstavlja petostruki iznos utvrđene prosečne mesečne zarade isplaćene u prethodnih 12 meseci, počev od septembra u tekućoj godini. Dok, najnižu mesečnu osnovicu za doprinose predstavlja 35% prosečne zarade utvrđene na navedeni način.

Nove osnovice za obračun doprinosa primenjivaće se od 1. januara 2024. godine.

ROK ZA DOSTAVLJANJE OBAVEŠTENJA O ISPLATI LIČNE ZARADE

Ličnom zaradom se smatra novčani iznos koji preduzetnik isplati i evidentira u poslovnim knjigama kao svoje mesečno lično primanje uvećano za pripadajuće poreze i doprinose.

Ukoliko preduzetnik želi da isplaćuje ličnu zaradu u 2024. godini, mora da obavesti Poresku upravu preko elektronskog portala najkasnije do je 15. decembar 2023. godine u skladu sa članom 33a Zakona o porezu na dohodak građana. Ukoliko se preduzetnik opredeli za isplatu lične zarade, takvo opredeljenje ne može da promeni tokom poreskog perioda.

S druge strane, ukoliko se preduzetnik opredeli da prestane sa isplatom lične zarade u 2024. godini, mora elektronskim putem preko portala Preske upave da o tome dostavi obaveštenje do 15. decembra 2023. godine.

Preduzetnici koji već primaju ličnu zaradu i žele da nastave da je isplaćuju u naredim godinama, ne moraju ponovno da o tome obaveštavaju Poresku upravu.

IZMENE O PAUŠALNOG OPOREZIVANJA PREDUZETNIKA

Izmenom Uredbe o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihod od samostalne delatnosti koja se primenjuje od 1. januara 2024. godine, propisano je umanjenje poreske osnovice novoosnovanim preduzetnicima paušalcima u godini registracije za 50%.

Takođe, produžena je primena ograničenja povećanja poreske osnovice preduzetnicima paušalcima od najviše 10% godišnje do kraja 2025. godine.

Izuzetno, povećanje obaveze veće od 10% primenjivaće se u slučaju promene šifre delatnosti, opštine ili mesta na kojem je obveznik registrovan. Promenom opštine ne smatra se promena sedišta sa jedne na drugu opštinu na teritoriji istog grada.

REFERENTNA KAMATNA STOPA OSTAJE 6,50%

Izvršni odbor Narodne banke Srbije na sednici održanoj 7. decembra 2023. godine odlučio je da referentnu kamatnu stopu (RKS) zadrži na nivou od 6,50%. Naredna sednica Izvršnog odbora NBS, na kojoj će biti doneta odluka o referentnoj kamatnoj stopi, održaće se 11. januara 2024. godine.

MESEČNA INFLACIJA (POTROŠAČKE CENE) U OKTOBRU 2023. GODINE IZNOSI 0,3%

Cene proizvoda i usluga lične potrošnje u oktobru 2023. godine, u odnosu na septembar 2023. godine, u proseku su više za 0,3%. Potrošačke cene u oktobru 2023. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 8,5%, dok su u poređenju sa decembrom 2022. godine u proseku povećane za 7,0%.

PROSEČNA ZARADA ZA SEPTEMBAR 2023. GODINE

Prema saopštenju Republičkog zavoda za statistiku broj 319 od 24. novembra 2023. godine:

- Prosečna bruto zarada u Republici Srbiji, koja je isplaćena u septembru 2023. godine iznosila je 117.472,00 dinara.
- Prosečna neto zarada u Republici Srbiji (bez poreza i doprinosa) koja je isplaćena u septembru 2023. godine iznosila je 85.066,00 dinara.

U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečne bruto i neto zarade za septembar 2023. godine nominalno su veće za 13,5%, a realno za 3,0%.

Ideje koje se isplate.

Mesečni Newsletter
Decembar, 2023

CONFIDA.RS

CONTACT

CONFIDA – Consulting d.o.o.
AUDICON d.o.o.

Knez Mihailova 22,
Belgrade, 11000, Serbia

+381 11 3039104

www.confida.rs

Christian Braunig
Managing Partner
e-mail

Nevenka Petrović
Director
e-mail

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be used as accounting, tax or other professional advice. For any additional information, contact our consultants.